

Հայ-Նիկեղոսաց մէջ փոխանակ Պարսկական, Յունական, Տաճկական և այլն եղանակաց անձա՛հ խառնուրդի, թագաւորէր Հայկական բնիկ բարեպաշտական զգացմանց յարմար եւ վայելուչ եղանակն :

ՄԱՆԱՆԱՅ

ԺՈՂՈՎԵԱՅ ԵՒ Ի ԼՈՅՍ ԷԱԾ

Գ. Վ. ՍՐՈՒԱՆՁՏԵԱՆՑ

Սա կը բաղկանայ 236 թերթ հատիկներէ . քանակութեամբ նուազ, այլ տեսակաւ եղական, համովն ու հոտով անման . վասն զի բազմաձաշակ և բազմաբոյր է : Սա Արաբիոյ մեռելատիպ, տոթակէզ և հիւրամերժ անապատաց մէջ չէ զանգուած, այլ հովասուն եւ օդասուն Հայաստանի ծաղիօդոց լեռանց, ջրալեր հովտաց, մարգաց եւ դաշտաց մէջ . Հայաստանի ծաղիանց մեղրով, զուարթարար շաղով ու ցողով և Հայոց արեգական բարեխառն ճառագայթներով շաղուած ու զանգուած է : Սորա մէն մի հատիկ Հայոց երկրին բազմաղղի սլուղոց համն ու հոտն ունի, մէն մի պատառիկ Հայոց կենաց, սովորութից, բարուց և աւանդութեանց ծրագիրն է, և մէն մի թերթիկ ազգային հրնամի և հնարմատ նախապաշարմանց, առասպելաց, գիւթիւթեանց և հմայից պատկերն կ'ուրուագրէ . վերջապէս ՄԱՆԱՆԱՅ ըստ ամենայնի Հայաստանն ու Հայը կը պատկերէ :

Սինայ Անապատին Մանանայն ուրախութեամբ և գոհութեամբ կը ճաշակէին Խորայելն այն որդիները, ուրոնք Աւետեաց երկրին սիրովն ու հրով կը վառէին . անտրտունջ կը ժողովէին նոքա, որք խոստացեալ երկրին

կարօտանօք, ազատութեան կենսաբայր բոցով կը տապանային, իսկ ընդհակառակն նոքա, որոց սիրտն ու հոգին Նգիպտոսի զաղրութեամբ, դարձութեամբք, մոլութեամբքն ու մոլորութեամբք շաղախուած էին, Նգիպտոսի սոխն ու սխտոր առաւել կը համարէին քան զմանանայն երկնածիր . Նգիպտոսի սեխն ու միս հանգերձ գերութեամբ առաւել կընտրէին քան զհաց երկնատեղաց եւ նուիրական, քան զհաց ազատութեան :

Այսպէս ալ Հայաստանի վարատական և ցրուեալ որդիներէն անոնք, որք հայրենեաց կաթոգին սիրով, հայրենեաց յիշատակաց և սովորութից, ազգային գեղեցիկ բարուց և յատկութեանց տարփանօք կ'այրին և կը ձեն ձերին օտար հողի և օտար ափանց վերայ, անձանօթ աստեղաց և արեգակի տակ, անսովոր կլիմայի և մթնոլորտի մէջ, նոցա համար հայրենեաց ՄԱՆԱՆԱՅ քաղցր, սուրբ և նուիրական է : Ճաշակեցէք ուրեմն, անյագ ճաշակեցէք Մանանայն, հայրենասէր հորդիներ, ձեր քմաց անսովոր և խորթ չը պիտի թուի այդ . վասն զի ամեն Հայու բնական և սովորական կերակուրն է, ձեր մայրական կաթն է : Օտարին գրական բազմազան և համադամ խորտիկներ չեն պարարեր Հայուն սիրտն ու միտք . օտարին մեղըն ու շաքար չեն քաղցրացներ մեր քիմքն ու ճաշակ . օտարին ականակիտ ջուրերն չեն զովացներ մեր հոգւոյն տապն ու բոց որչափ քան զպղտոր ջուրն Հայոց . օտարինը միշտ օտար է և կ'օտարացընէ : Ճաշակեցէք և պատմեցէք ՄԱՆԱՆԱՅԻՆ համն ու հոտ անոնց, որք յաւէտ օտարին սիրայար միշտ տըրտունջ կ'ընեն, թէ Հայոց կեանքն անսլոտուղ է . Հայոց դաշտերն կորդ և ասպլեր . սակայն ո՛վ մշակեց Հայոց

կեանքը, որ չը ծաղկեցաւ . ո՞վ արորաւ
դրեց Հայոց դաշտերն, որ չը պողա-
բերեցան : Ահա՛ ՄԱՆԱՆԱՅՆ ժողո-
վող անվտանակ ձեռքերը ո՛չ թէ արու-
րով, ո՛չ թէ գուլթանով, այլ Բրլ՝ սա-
կաւ ինչ քրքրեց հայրենեաց հողերն
ու քարեր , Գրոյն արտադրեցաւ , հո-
ղերն ամեն՝ յակինթ ու մարգարիտ ,
քարերն՝ քնար փոխեցան :

Քաջալերեմք ուրեմն այսպիսի մը-
շակներն, քաջալերեմք ընթերցասիրու-
թեամբ և նիւթական ձեռնտուու-
թեամբ, որ իրենց բրիչն խոր և արոր
գառնայ, որպէս զի հերկեն երկար
դարերէ՛ ՚ի վեր խոսքսն ու կորգ մնա-
ցած Հայոց կեանքը, ակոսաբեկ պա-
տառեն, որպէս զի արեւ ու լոյս տես-
նեն Հայոց կենաց թանկագին մնացորդ-
ները : Մեք եւս երկնից զօրութիւնն
ու վարձը կը մաղթեմք Հայոց գրչին
և բրչին փայլ ու սայր տուող Արժ .
Հօր . երկար կեանք և արեւ կը մաղ-
թեմք Հայաստանի ՄԱՆԱՆԱՅԻՆ ա-
րեւ տուող Հօր . որպէս զի շարունակ
հերկէ և բրէ հայրենեաց հօյն . հօսէ
հայրենեաց ջրերն , գետերն և լճերը ,
եւ անոնց մէջի հնութեան « հրեղէն
աղջիկներն » ՚ի տես բերէ գիտու-
թեանց աշխարհին . վեր ՚ի վայր շրջէ
Հայոց լեռներն ու քարերը , որ խօսին
և ամեն կողմ հռչակեն Հայոց գիւցազ-
նական կեանքն ու շահատակութիւնք
որոց հազարաւոր տարիներ հանդիսա-
տես վկայներ եղան :

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆՔ

Քաղաքիս մէջ գողութիւնները շատ
հաղուադէպ էին, սակայն դժբաղդա-
բար մօտ տոտեններս սկսան յաճախել .
ինչպէս ամայս 2 ին հրէայ վաճառական
մի իւր խանութը բանալով կը տեսնէ

որ անտուկը կոտորած և մէջը գանուած
60 ոսկին գողուած է . թէ և անմիջա-
պէս Կսռավարութեան իմաց կը տայ,
սակայն ցարդ ո՛չ գողն և ո՛չ գողոնը ե-
րեւան ելան : Նոյնպէս այլ եւս երեք
մասնաւոր գողութիւններ տեղի ունե-
ցան . երկու անգամ տուներու և եր-
րորդին նպարավաճառի մը խանութը :

— Անցեալ ամայ 29 էն սկսեալ քա-
ղաքիս մէջ ժողովուած 800 ի չափ Ռե-
պիճիէրը ամայս 12 ին զինուորական սըր-
տառուչ հանդիսիւ և նուագերգու-
թեամբ մեկնեցան քաղաքէս ՚ի Յոպպէ :
Նոյնչափ եւս Քաղաքէն : 20 ին Օսմա-
նեան պատերազմիկ շոգենաւ մը գա-
լով և 1600 Ռեպիճիէրը առնելով հե-
տեւեալ օրը մեկնեցաւ :

— Ռէտիֆները ժողովելու միջոցին
գեղացի կին մի լսելով որ իւր եղբայրն
ևս առնուած է, կը սկսի սաստիկ կեր-
պով լալ և սրտի կսկիծէն կամ լսւ ևս
է ասել կատաղութենէն, գիրկն եղած
9 ամեայ երախայն գետին կը նետէ :
Ապա մանկան լացը փոխանակ մայրա-
կան սէրն ու կարեկցութիւնը շարժե-
լու, աւելի զայրոյթը կը բորբոքէ . ուս-
տի մանկան կուրծքն բանալով սրտին
բռնցի հարուածներ կը տայ որով խեղճ
և անմեղ մանկիկը կէս ժամէն հոգին
կ'աւանդէ :

Մայրական տգիտութեան և ան-
գթութեան արդեօք այսպէս քանի՛
անմեղ զոհեր եղած են և սկիա ըլլան
նիւթապէս կամ բարոյապէս :

— Յունաց Քիրիլոս Պատրիարքի ան-
կումէն ՚ի վեր Տեղական Արաբացի
Յոյնք, իրենց քահանայից, աղքատաց
եւ դպրոցի ծախուց համար Ռուսաց
Տէրութենէն տարեկան 8000 ոսկի կ'ըն-
դունին, զոր Միաբանութեան և տե-
ղացւոց մէջ եղած խռովութենէն ա-
ռաջ, Միաբանութիւնը կ'ընդունէր :
Դպրոցը բաւական յառաջագէմ վի-